

RAPORT
privind activitatea Secției de Științe Istorice și Arheologie
a Academiei Oamenilor de Știință din România
în anul 2013

În anul 2013, activitatea Secției de Științe Istorice și Arheologie s-a desfășurat în conformitate cu programul adoptat în luna ianuarie.

Această activitate a vizat, în principal, participarea la activitățile desfășurate la nivelul conducerii AOSR, organizarea de activități proprii sau în colaborare cu alte institute și instituții de cultură, editarea revistei „Annals”.

De asemenea, s-a preconizat realizarea *Istoriei Academiei de Științe din România*, pentru a oferi celor interesați, dar și celor care contestă activitatea AOSR, o informație amplă și corectă asupra primei etape din existența acestei instituții – 1935-1948.

Sediul AOȘR – deschiderea Simpozionul internațional
Diplomația sud-est europeană. 100 ani de la Războaiele Balcanice,
în colaborare cu Universitatea Balikesir (Turcia)
și Universitatea Europei de Sud-Est “Lumina”,
București, 22-23 noiembrie 2013

Pentru Congresul științific al AOSR din mai 2013, cu tema *Pământul – casa noastră*, am propus includerea unei secțiuni distincte, cu titlul *Unitatea pământului românesc*, care s-a desfășurat în coordonarea Secției noastre. Comunicările prezentate au abordat problematica științifică a subiectului, dar și rezonanța actuală a acestuia, în condițiile în care în societatea românească se

manifestă tendințe de subminare a unității statului național unitar, astfel că apelul la învățăminte istoriei poate fi plin de învățăminte.

În 2013 s-au împlinit *100 de ani de la Războaiele Balcanice*, în cadrul cărora România a avut o contribuție decisivă. S-a argumentat faptul că participarea armatei române la acest război a marcat pasul decisiv spre desprinderea țării noastre din alianța cu Puterile Centrale și pregătirea psihologică pentru trecerea de partea Antantei, în vedere eliberării Transilvaniei și Bucovinei aflate sub dominația Austro-Ungariei. De asemenea, prin Pacea de la București din iulie 1913 - desfășurată fără implicarea Marilor Puteri - România a dobândit statutul de cea mai importantă forță din sud-estul Europei. Acestui eveniment, i-au fost consacrat trei sesiuni științifice, dintre care două internaționale, și o secțiune specială din nr. 4, 2013 a revistei "Annals".

Pe linia preocupărilor privind unitatea poporului român, Secțiunea noastră a participat la sesiunea științifică internațională cu tema *Contribuția Maramureșului istoric în istoria românilor*, în cadrul căreia s-a reliefat unitatea geografică, istorică, etnografică și culturală a acestui teritoriu, care la 1 decembrie 1918 s-a unit cu România, a participat la viața politică a acesteia, inclusiv în primul Parlament ales în noiembrie 1919, după care, la Conferința de pace de la Paris a fost divizat, o parte a acestuia fiind inclusă în statul cehoslovac, iar în prezent face parte din Ucraina.

Nici în acest an nu au lipsit preocupările privind istoria recentă. În luna iulie a fost organizat simpozionul *România în relațiile internaționale. 1958-1968*. A fost evidențiat faptul că în cei zece ani, România a dobândit un nou statut internațional: de la cel de stat ocupat de armata sovietică, la un actor important pe arena internațională, culminând cu condamnarea publică a intervenției militare a celor cinci state socialiste membre ale Tratatului de la Varșovia, în frunte cu URSS în Cehoslovacia, în august 1968.

Lansare carte, Focșani, 20 iulie 2013

S-a desfășurat, și în acest an, Conferința internațională *Stat și societate în Europa*, în prim plan aflându-se relațiile internaționale la începutul Secolului al XX-lea.

În atenția noastră s-au aflat confruntările de idei și rolul unor personalități marcante din istoria românilor. Pe această linie s-a înscris simpozionul științific cu tema: *Liberalismul românesc – doctrine, evenimente, reprezentanți*. A fost reliefată contribuția PNL la făurirea statului național unitar, dezvoltarea unei economii moderne și aplicarea doctrinei “prin noi înșine”, promovarea intereselor României pe plan internațional, care ar putea constitui un exemplu și pentru zilele noastre.

Manifestările științifice citate s-au desfășurat atât în București, cât și în țară - la Focșani, Craiova, Maia-Catargi, Oradea, Brăila, prin contribuția colegilor Horia Dumitrescu, Sorin Liviu Damean, Jipa Rotaru, Mihai Drecin, Ionel Căndea. Acest fapt a permis participarea unui mare număr de profesori, cercetători, arhiviști, muzeografi, editori și a altor pasionați sau interesați de istorie. Foarte interesante și ample au fost discuțiile, unele dintre acestea devenind adevărate comunicări științifice, prin noutatea informațiilor și ideile puse în circuitul istoriografic.

La aceste activități au participat oficialități importante – rectori, decani, prelați de rang înalt, președinți de consilii județene, primari. Cu acest prilej au fost acordate interviuri la posturile de radio și TV locale, iar presa a consemnat evenimentele respective. Astfel, s-a realizat o mediatizare a activității AOSR și a membrilor săi.

Simpozionul 1913-2013. 100 de ani de la participarea României și a armatei sale
la cel de-al Doilea Război Balcanic, Maia, 6-7 septembrie 2013

În 2013 am reușit să publicăm toate cele patru numere ale revistei „Annals. Series on History and Archaeology”. Ca și în anii precedenți, fiecare număr a avut o secțiune principală. De această dată, au fost abordate următoarele teme: *Dacii în istorie* – o reevaluare a locului și rolului acestor strămoși ai poporului român; *România și războaiele Balcanice* - a căror semnificație am menționat-o într-unul din paragrafele anterioare; *Diplomația românească în perioada interbelică* – fiind subliniat, cu deosebire, rolul lui Nicolae Titulescu și al lui Vespasian V. Pella; *Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa* – care a marcat începutul sfârșitului Războiului Rece. De asemenea, au fost publicate studii științifice cu un puternic impact în actualitate: *Națiuni și minorități naționale*; *Cultură și civilizație*; *Desfășurări geopolitice în Europa*.

Toate studiile au fost editate în limbi de circulație internațională: engleză, franceză și rusă. Au colaborat 25 de istorici, dintre care patru din străinătate (Rusia, Franța, Turcia). La aceștia se adaugă 9 autori de note și recenzii (de regulă, o persoană a realizat mai multe note și prezentări de cărți și reviste de istorie).

Responsabilii de număr au fost Ioan Scurtu, Timotei Ursu, George G. Potra și Jipa Rotaru, dar se cuvine subliniat faptul că în realizarea acestora s-au implicat activ domnii Constantin Bușe și Corneliu Mihail Lungu.

O contribuție majoră la realizarea revistei a adus “staful tehnic”: doamna Gabriela Petrescu - în calitate de redactor, domnul Mihai Căruțașu – directorul Editurii AOSR și domnul Ion Balint – care a asigurat editarea celor patru numere.

Apreciem că o realizare importantă a Secției noastre este lucrarea *Istoria Academiei de Științe din România (1935-1948)*, autori Ioan Scurtu și Corneliu Mihail Lungu, publicată de Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, în colaborare cu “Ștefadina Conserv SRL”, care a asigurat tipărirea acesteia. Din partea Editurii AOȘR tehnoredactarea a fost realizată de domnul Mihai Căruțașu în colaborare cu doamna Gabriela Petrescu. Acest volum de 323 pagini are următoarele capitole: Înființarea Academiei de Științe din România (29 martie 1935) și activitatea acesteia până la 8 iulie 1938; O nouă titulatură: Institutul de Științe al României (8 iulie 1938 - 6 noiembrie 1940); Academia de Științe din România în perioada 6 noiembrie 1940 - 9 iunie 1948. În cuprinsul lucrării sunt prezentați membrii Academiei de Științe din România în intervalul 1935-1948, precum și activitatea desfășurată la nivelul Secțiilor și la nivelul conducerii centrale. Avem convingerea că, prin această lucrare, orice om de bună credință va fi convins că Academia de Științe din România – prima etapă din existența instituției noastre – a fost o instituție de prim rang în viața științifică a țării noastre și nu numai.

În 2013, Secția de Științe Istorice și Arheologie s-a îmbogățit cu doi noi membri. Adunarea generală a AOȘR din luna mai 2013 a validat, prin vot secret,

propunerile noastre privind primirea în AOȘR, în calitate de membri de onoare, a domnilor George Cristea - profesor, istoric și literat suedez de origine română, și a domnului Larry L. Watts - istoric american, cu domiciliul în România.

În martie 2013, domnul Radu Ciuceanu a prezentat *Cuvântul de recepție*, precedat de Laudatio - aparținând președintelui AOȘR Vasile Câdea, și urmat de răspunsul pronunțat de președintele de Secție Ioan Scurtu.

Pe lângă activitățile desfășurate în cadrul AOȘR, membrii Secției noastre au desfășurat multiple activități în calitate de profesori universitari, cercetători științifici, conducători de doctorat, membri în comisiile de doctorat, au publicat cărți și studii, s-au ilustrat în calitate de conducători de reviste științifice sau membri în colegiile (consiliile științifice) ale unor reviste de specialitate, au participat la emisiuni radio și TV etc etc.

Liberalismul românesc - doctrine, evenimente, reprezentanți, Brăila, 21 septembrie 2013

Menționăm faptul că, în 2013, a fost organizată o ședință festivă la Academia Română cu prilejul celei de-a 20-a aniversări a Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, înființat de domnul Radu Ciuceanu, care s-a impus prin realizări istoriografice de înaltă ținută științifică. Apreciind contribuția de excepție a profesorului Radu Ciuceanu, Academia Română i-a acordat Diploma "Meritul Academic".

Ne face plăcere să menționăm că profesorul Corneliu Lungu a fost omagiat la împlinirea vârstei de 70 de ani la Universitatea din Craiova, la Universitatea Hyperion din București, la Izvorul Mureș de Arhiepiscopia Harghitei și Covasnei, prilejuri cu care au fost lansate cele două volume ce i-au fost dedicate: *Premanențele Istoriei* (880 p.) și *Profesiuniștii noștri* (921 p.).

Stat și societate în Europa, Craiova, 24-25 octombrie 2013

Se cuvine subliniată activitatea desfășurată de Fundația Europeană Titulescu sub coordonarea colegului George G. Potra – director executiv, Centrul de Studii Euroatlantice – director Constantin Bușe, Muzeul Vrancei – director-manager Horia Dumitrescu, Muzeul Brăilei – director-manager Ionel Cândea, Departamentul de Istorie și Relații Internaționale din cadrul Universității din Craiova - director Sorin Liviu Damean, Asociația Națională a Cavalerilor de Clio - președinte Jipa Rotaru.

10 decembrie 2013, București, Casa Titulescu

În 2013, Secția noastră și istoriografia românească au suferit o grea pierdere prin încetarea din viață a profesorului Gheorghe Buzatu, membru titular al AOȘR. Personalitatea profesorului a fost evocată în revista „Annals”, precum și la simpoziunile desfășurate la Focșani și Maia-Catargi.

S-a făcut propunerea ca Gheorghe Buzatu să fie primit post-mortem în Academia Română. Am postat această propunere pe internet dar, așa cum era de prevăzut, Secția de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române, nu a luat-o în considerație. Motivul este foarte simplu: prin valoarea și vastitatea operei sale, Gheorghe Buzatu depășește pe oricare din membrii Secției de Științe Istorice și Arheologie, astfel că s-a urmărit evitarea unei asemenea comparații.

Subliniem faptul că, și în 2013, domnul prof. univ. dr. Vasile Câdea, președintele AOSR, s-a implicat și a participat la mai multe activități desfășurate de Secția noastră. De asemenea, domnul prof. univ. dr. Doru Delion, secretarul științific al AOSR, a fost alături de noi și ne-a sprijinit “cu gândul și cu fapta”.

Menționăm eforturile și demersurile domnului Timotei Ursu pentru conservarea și punerea în valoare, din punct de vedere științific a vestigiilor dacilor din Munții Orăștiei.

În mod concret, activitatea Secției de Științe Istorice și Arheologie se prezintă astfel:

I. Organizarea sau participarea de SESIUNI ȘTIINȚIFICE LA NIVELUL CONDUCERII AOSR

* Congresul AOSR cu tema: PĂMÂNTUL – CASA NOASTRĂ, București, 30-31 mai 2013

- Secțiunea “Unitatea Pământului Românesc”, moderator de Ioan Scurtu.

Comunicări:

- Timotei URSU – “Un procedeu original de prospectare spectrografică subterană: aplicații în arheologie”;

- Corneliu Mihail LUNGU – “Unitatea teritorială a românilor în documente externe”

• Discurs de recepție RADU CIUCEANU, membru de onoare a AOSR – “O idee cât o viață”, sediul AOSR, București, 5 martie 2013

II. SESIUNI ȘTIINȚIFICE ORGANIZATE DE SECȚIE în colaborare cu alte instituții:

a) Internaționale

* Simpozionul internațional “Diplomația sud-est europeană. 100 ani de la Războaiele Balcanice”, în colaborare cu Universitatea Balikesir (Turcia) și Universitatea Europei de Sud-Est “Lumina”, București, 22-23 noiembrie 2013

- Moderator Ioan Scurtu

- Cuvânt de deschidere – prof univ. dr. Vasile CÂNDEA, președintele AOȘR

- Comunicare: Corneliu Mihail LUNGU – “Documente de arhivă despre evenimentele din Balcani din 1912 și 1913”.

Lansare carte: “Istoria Academiei de Științe din România”, ediția I-a, autori Ioan SCURTU și Corneliu Mihail LUNGU.

Diplomația sud-est europeană. 100 ani de la Războaiele Balcanice,
București, 22-23 noiembrie 2013

* Conferința internațională “Stat și societate în Europa”, în colaborare cu Universitatea din Craiova, Craiova, 24-25 octombrie 2013

- Moderatori Sorin Liviu Damean și Corneliu Mihail Lungu

- Comunicări: Corneliu Mihail LUNGU – “Surse de arhivă privind războaiele Balcanice”;

- Sorin Liviu DAMEAN – “Un raport al ministrului de Externe rus S.D. Sazonov, despre atitudinea României față de chestiunea Constantinopolului și a Strâmtoarelor” (iunie 1914).

* Conferința internațională “Românii și popoarele balcanice”, în colaborare cu Universitatea Hyperion, București, 3 iunie 2013

- Intervenții: Ioan SCURTU, Corneliu Mihail LUNGU, Sorin Liviu DAMEAN.

- Prof. univ. dr. Vasile CÂNDEA s-a referit la activitatea AOȘR, posibile relații de cooperare cu Universitatea Hyperion.

Președintele AOȘR, Vasile Cândea la Maia

* Simpozionul științific “1913-2013. 100 de ani de la participarea României și a armatei sale la cel de-al Doilea Război Balcanic”, în colaborare cu Filiala Maia-Catargi a Asociației Naționale a Cavalerilor de Clio, Consiliul Județean Ialomița și Primăria Maia, Maia, 6-7 septembrie 2013. Organizator Jipa Rotaru

Intervenții: dr. Vasile CÂNDEA, Ioan SCURTU

Comunicare:

Jipa ROTARU: “ O retrospectivă a participării României la cel de-al Doilea Război Balcanic”.

* Sesiunea științifică “Contribuția Maramureșului istoric la istoria românilor”, în colaborare cu Universitatea din Oradea, 24-26 octombrie 2013, Oradea. Organizator: Mihai Drecin.

Comunicări:

Mihai DRECIN: “Gavrilă Mihali-Ștrifundă, primarul Borșei, patriot român anticomunist (1901-1961)”

Ioan SCURTU: “Dispute politice privind incendiul din localitatea Borșa (Maramureș) din 4 iulie 1930”

b) Naționale:

* Simpozionul “România în relațiile internaționale.1958-1968”

Și “Omagiu istoricului Gheorghe Buzatu”, în colaborare cu Muzeul Vrancei, Focșani, 20 iulie 2013. Organizator Horia Dumitrescu

- Intervenții: Constantin BUȘE, George G. POTRA, Horia DUMITRESCU, Jipa ROTARU, Ioan MITREA, Ioan SCURTU

- Lansare de carte: autori George G. POTRA, Ioan MITREA

România în relațiile internaționale. 1958-1968, Focșani, 20 iulie 2013

* Simpozionul științific “Liberalismul românesc - doctrine, evenimente, reprezentanți”, în colaborare cu Muzeul Brăilei, 21 septembrie 2013, Brăila.
Organizator Ionel Cândea

- Moderator Ionel Cândea

- Comunicări:

Ioan SCURTU - “Doctrina liberală: de la liberalismul clasic la neoliberalism și liberalismul complet” ;

Horia DUMITRESCU - “Activitatea politică a lui Nicolae Săveanu”.

III. Realizarea revistei ”ANNALS. Series on History and Archaeology”

Nr. 1, 2013 – responsabili de număr: Timotei URSU și Ioan SCURTU

Part One

The Dacians in History

Autori: Timotei Ursu

Adriana Rusu-Pescaru

Theodor Damian

Nicolae Nicolae

Part Two

Nation, National Minority

Autori: Ion Solcanu

Abidin Temizer (Turcia)

Nr. 2, 2013 – responsabil de număr Ioan Scurtu

Part One

Culture and Civilization

Autori: Mădălina Virginia Antonescu

Vladimir Aleksandrovici Nevejin (Federația Rusă)

Georgiana Medrea

Part Two

Geopolitical Developements in Europe

Autori: Cosmin Popa

Constantin Hlihor și Ioan Scurtu

Stelian Mândruț

Nr. 3, 2013 – responsabil de număr George G. Potra

Part One

Conference on Security and Cooperation in Europe

Autori: Constantin Ene și Paraschiva Bădescu

Tatiana Bitkova (Federația Rusă)

Mădălina Virginia Antonescu

Part Two

Romanian Diplomacy and the Fight for the Peace (Interwars Period)

Autor: Gheorghe Sbârnă

Nr. 4, 2013 – responsabil de număr

Part One

Revolution in Modern History

Autori: Eric Anceau (Franța)

Lavinia Dacia Gheorghe

Part Two

1912 – 1913: The Balkan Wars

Autori: Leonida Moise

Jipa Rotaru

Ion Giurcă

Costin Scurtu

Ioana Rieber

Enache Tușa

V. ALTE PUBLICAȚII

Este îmbucurător faptul că în 2013 au apărut și alte publicații, sub egida Secției de Științe Istorice și Arheologie:

- **STUDII DE ISTORIE**, vol II. Coordonatori Constantin Bușe și Ionel Căndea, Brăila, 2013, 594 p.

- **RETRĂIRI ISTORICE**. Coordonator Jipa Rotaru, Urziceni, Editura Anca, 2013.

IV. NOI MEMBRI AI AOSR, SECTIA ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

Adunarea Generală a AOSR din 31 mai 2013 a votat primirea în calitate de membri de onoare:

- George CRISTEA
- Larry L. WATTS

Apreciem că în 2013, Secția de Științe Istorice și Arheologie a desfășurat o activitate bogată și complexă.

Este evident că nu toți membrii s-au implicat în activitățile la nivelul AOSR și al Secției, dar nădăjduim că o vor face în 2014. După cum sperăm că Prezidiul și Consiliul Științific vor aproba primirea de noi membri asociați și de onoare în Secția noastră, fapt ce va aduce un suflu nou în munca pe care o desfășurăm.